

بررسی نوسانات جمعیت تخم ساقه‌خوار نیشکر *Sesamia nonagrioides* Lefebvre و

درصد پارازیتیسیم آن توسط زنبور *Platytenomus hylas* Nixon

در ارتباط با فنولوژی گیاه

عبدالرضا صیادمصور*^۱، ابراهیم سلیمان‌نژادیان^۲، فرحان کچیلی^۲، علیرضا عسکریان زاده^۳، جهانشیر شاکرمی^۴

۱- بخش گیاهپزشکی، اداره تحقیقات کشاورزی کارون، خوزستان

۲- گروه گیاهپزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید چمران اهواز

۳- گروه گیاهپزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شاهد، تهران

۴- گروه گیاهپزشکی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه لرستان، خرم‌آباد

چکیده

ساقه‌خواران نیشکر مهمترین آفات این محصول در مناطق نیشکرکاری دنیا و ایران می‌باشند. در طول سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۸۵ نوسانات جمعیت تخم ساقه‌خوار نیشکر *Sesamia nonagrioides* و درصد پارازیتیسیم آن‌ها توسط زنبور پارازیتوئید *Platytenomus hylas* در منطقه کشت و صنعت کارون شوشتر مورد مطالعه قرار گرفت. مطالعات در سال اول در مزرعه بازرویی و در سال دوم در مزرعه کشت جدید روی رقم CP48-103 انجام شد. نمونه‌برداری‌ها به صورت هفتگی بوده و در هر نمونه‌برداری تعداد تخم ساقه‌خوار نیشکر و درصد پارازیتیسیم همراه با تعداد ساقه‌خوار نیشکر و رشد طولی آن مورد ارزیابی قرار گرفت. نتایج نشان داد در تراکم‌های پایین ساقه‌های نیشکر، تعداد تخم‌های ساقه‌خوار بیشتر بود. اوج تخم‌ریزی ساقه‌خوار در مزرعه‌های بازرویی در هفته آخر مرداد ماه ۱۳۸۴ و در مزرعه کشت جدید در هفته آخر خرداد ماه ۱۳۸۵ مشاهده شد. درصد پارازیتیسیم در مزرعه بازرویی و کشت جدید هم‌زمان با افزایش رشد نیشکر، افزایش پیدا کرد. اوج درصد پارازیتیسیم در مزرعه بازرویی ۶۸ درصد در نیمه اول تیر ماه اتفاق افتاد که در این زمان ارتفاع نیشکر ۹۶ سانتی‌متر بود. اوج درصد پارازیتیسیم در مزرعه کشت جدید ۷۹ درصد بود که در هفته دوم اردیبهشت‌ماه وقتی ارتفاع نیشکر حدود ۷۸ سانتی‌متر بود مشاهده گردید. این نتایج نشان داد هم‌زمان با افزایش ارتفاع نیشکر درصد پارازیتیسیم نیز افزایش می‌یابد.

واژه‌های کلیدی: نیشکر، ساقه‌خوار نیشکر، *Sesamia nonagrioides*، پارازیتوئید، *Platytenomus hylas*، فنولوژی

*نویسنده رابط، پست الکترونیکی: Sayadm2004@yahoo.com

تاریخ دریافت مقاله (۸۷/۹/۲۱) - تاریخ پذیرش مقاله (۸۸/۲/۱۲)

